

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an ..... 30 Lei
Pe 6 luni ..... 16 >
Pe 3 luni ..... 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru strălănite se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91, — Oheul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

O LEGE BINE VENITĂ. (Expunere de motive la proiectul de lege pentru suspendarea și agravarea pedepselor de d-l Petre Grădișteanu ; Proiectul de lege).

Reforma Codicelui de Justiție Militară, de d-l Petre Borș.
Jurisprudența română :

Curtea de Apel din București, s. III : *Jaques Poumay cu George, Alexandrina și Locotenent Constantin Răceanu.*
Idem : *Maria Rose cu M. Brand.*

Judecătoria Ocolului Giurgiu : *Bucheș Eschinasy cu Primăria orașului Giurgiu.*

Jurisprudență străină : *Responsabilitatea medicilor.*

Cronica judecătorească. — Informații. — Bibliografie.

O LEGE BINE VENITĂ

(Expunerea de motive la proiectul de lege pentru suspendarea și agravarea pedepselor de Petre Grădișteanu ; Proiectul de lege).

D-l senator Petre Grădișteanu, eminentul membru al baroului bucureștean, care deja s'a distins introducând în procedura civilă, măsura salutară și bine-făcătoare care ocrotește lefurile și pensiunile funcționarilor și pensionarilor de lăcomia cămătarilor, a propus în Senat un proiect de lege, în materie penală, inspirat de legea Bérenger, din Franța, proiect care, dacă va deveni o lege, o realitate, cum sperăm, este merit, cum zice chiar d-l Grădișteanu în espunerea de motive, să ferească de contactul nenorocit și demoralizator pe delicuentul de ocaziune, care, din întâmplare, a comis o greșală pentru prima dată, și pentru care judecătorul ar putea să fie desarmat pentru a-i acorda toată indulgența ce merită.

Cine oare, într'un moment de necaz, și fără să vrea poate, n'ar putea lovi pe un altul și astfel să cadă într'o vină, sau împins de foame să comită un furt, faptă imorală de sigur, de și până la comiterea acestui fapt, să fi fost un model de cinste ? Ce face judecătorul în asemenea cas ? Sau dacă o pedeapsă aspră, și iată atunci un om aruncat în mijlocul ucigașilor și tâlharilor, unde, prin contact, devine la rindul său un rău făcător de meserie, sau dacă o pedeapsă foarte minimă, și atunci se încuriază adevărații rău făcători.

Cu legea Grădișteanu, însă nu se întâmplă tot astfel : Judecătorii putând suspenda executarea pedepsei, și condamnatul având atârnată de-asupra capului său, această nouă sabie a lui Damocles : executarea pedepsei la cas când ar cădea într'o nouă vină într'un anumit timp, rezultatul va fi că atât delicuentul de ocazie, cât și cel ce cu intențiune a încercat să alunice pe povârnișul faptelor rele, se vor opri la timp, rămânând ce-au fost și mai înainte : oameni cinstiți și folositori societății. Cu drept cuvânt d-l Grădișteanu poate zice în expunerea de motive : «Cu modul acesta vom obține îndoitul caracter al oricărei represuni raționale : minimul penalității cu maximul intimidărei».

Am spus mai sus că se poate întâmpla ca cine-va, împins de foame să comită un furt ; cașul s'a întâmplat și am asistat înșine la judecarea unui asemenea fapt, și am fost dureros impresionat de asprimea, am putea zice chiar, de cruzimea pedepsei ce s'a aplicat delicuentului.

Era în anul 1873, dacă memoria nu ne în-

sală, în orice cas însă înainte de 1874, când s'a modificat codul penal corecționalisându-se mai multe crime. Un nenorocit, istovit de nemâncare și împins de stomacul său ce-i cerea pâine, trecând prin strada Schitu Măgureanu, a spart geamul de la o brutărie și băgând mâna a luat de pe tarabă o pâine și a început să mănânce, său mai bine zis să îmbuce cu lăcomie, fără să se gândească măcar să fugă; prins în flagrant delict, adică cu pâinea în gură, fu trimis în judecata Curții cu jurați, furtul prin spargere fiind socotit pe atunci crimă se pedepsea cu reclusiunea. Curtea cu jurați se ținea, pe acele vremuri, la Divan, pe calea Craiovei, azi calea Rahovei, în fața bisericei Doamna Bălașa, pe locul unde actualmente se află ridicat Palatul Justiției; Curtea era prezidată de d. consilier Andrei Ionescu; acusatul era apărat de d. avocat I. Brătescu; apărarea a fost făcută cu mult talent și cu mare căldură de către d. Brătescu, care a citat juraților cazul lui Jean Waljean, din *Miserabilii* lui Victor Hugo, însă totul a fost în zadar, căci d-nii jurați, sătui cum erau, n'aș priceput că un om este în stare, în momente de foame, să comită oribila crimă de a fura o pâine, și au dat un verdict de culpabilitate și încă fără circumstanțe atenuante! Curtea a condamnat pe acusatul declarat culpabil la minimum pedepsei prevăzută de art. 310 din codul penal de pe atunci, trei ani de reclusiune. Oare acesta nu este unul din miile de cazuri în care legea Béranger-Grădișteanu ar fi bine venită? Credem că da. Promițând a reveni asupra acestei chestiuni, publicăm azi expunerea de motive făcută de d. Grădișteanu precum și proiectul de lege ce d-sa a propus.

EXPUNERE DE MOTIVE

Este mult timp de când Montesquien a zis că «orice pedeapsă a cărei necesitate nu e absolută, devine tiranică». Negreșit, societatea ca și individul are dreptul, pentru conservarea sa, să se apere contra vericărui fapt de natură a'i aduce veric-o atingere, veric-o sdruncinare, dar pedeapsa care depășește limita reparațiunei daunei și nevoile apărării devine ilegală; pedeapsa trebuie restrânsă cerințelor actuale, după luminele experienței, în scopul, care nu trebuie pierdut din vedere de a regenera pe culpabil.

Aceasta este idica modernă care s'a scuturat de sdrențele trecutului, de doctrina inumană că «legea talionului

ar putea singură determina într'un mod precis calitatea și cantitatea pedepsei».

Umanisarea legii penale, datorită îndulcirea moravurilor, progresului neîncetat al omenirii, a făcut să dispară arbitrarul îngrozitor și cruzimea pedepselor din vechiul drept, atât la noi cât și în străinătate. Societatea modernă s'a convins că asemenea pedepse «degradă omenirea, vestejesc pentru vecie pe condamnat, i ridică pentru tot-d'a-una puțința de a se reabilita din cauza sentimentului infamiei, care ridică puțința ispășirii celui condamnat».

Pornind de la o idee eminentă creștină care permite fie-cărui a-și ispăși păcatele, nu mai era de cât un pas de făcut. Spirite generoase s'au întrebat dacă nu s'ar putea, fără a se compromite legitima apărare a societății, să se suspende în unele cazuri executarea unei prime pedepse, spre a scuti, pe acela care s'ar părea vrednic de încredere, de rușinea și pericolele închisorei, care de multe ori nu este de cât o școală de perversitate.

Acești cugetători s'au inspirat și din Beccaria, care zice «scopul pedepsei nu este de a turmenta său de a face să sufere pe semenii noștri, ci de a împedica pe culpabil să mai vatăme societatea și de a pune stavilă altora să mai încerce asemenea crime. Printre pedepse și modul de a aplica trebuie să alegem pe aceia care e menită a face impresiunea cea mai eficace și cea mai durabilă asupra spiritului oamenilor și cea mai puțin crudă pentru criminal».

Intre cei d'intîi, un om cu stăruința indispensabilă în verice operă bine concepută, al cărui nume este indisolubil legat de reforma îndeplinită în Francia, D. Béranger, în proiectul său de lege, răspunzînd la obiecțiunea că nepedepsirea imediată poate fi privită ca o achitare aparentă, zicea: «Obiecțiunea ar fi serioasă dacă amenințarea neîncetată a pedepsei suspendată nu ar fi tot atât de gravă ca și pedeapsa însăși». S'a observat că omul este, fără îndoială, mai simțitor la temerea de pedeapsă de cât la pedeapsa însăși și că această temere exercită asupra spiritului său o impresiune mai adîncă și mai durabilă: a sta câte-va zile închis este negreșit o încercare dureroasă, dar o încercare trecătoare a cărei suvenire se șterge îndată ce a fost suferită; a avea însă neîncetat în perspectivă amenințarea închisorei, este o pedeapsă mai gravă și exercită asupra spiritului o impresiune, care nu încetează de cât o dată cu amenințarea însăși.

Va trebui dar condamnatului cinci ani, adică durata chiar a prescripțiunei în materie corecțională, spre a scăpa de amenințarea executării; o nouă greșeală comisă, în acest interval, va da loc mai întîi la executarea primei pedepse, care nu se va putea confunda cu cea de a doua, apoi la agravarea recidivei.

Cu modul acesta vom obține îndoitul caracter al oricărui represiv rațional: «minimum penalității cu maximum intimidării».

Ast-fel se substituie, într'o măsură oarecare, o pedeapsă de ordine morală pedepsei materiale. Avertismentul solemn precede penalitatea efectivă.

Pedeapsa materială este suspendată timp de cinci ani

și stă în mâna condamnatului de a o răscumpăra prin încercarea la care este supus în libertate; stă în mâna lui să scape de toate consecințele pedepsei prin buna sa purtare în acest interval de încercare.

Nu e vorba de iertare; pedeapsa este pronunțată, condamnatul e decăzut din oare cari drepturi, condamnatul poate numai să-și răscumpere pedeapsa prin buna lui purtare.

De altă parte, într'o altă ordine de idei, se știe că creșterea criminalității preocupă, cu drept cuvânt, pe toată lumea care se ocupă cu această chestiune, și, ceea ce îngrijește mai cu deosebire toate spiritele, este că, pe când criminalitatea crește, numărul delicuenților scade. Cu alte cuvinte, recidiva, această plagă socială, după cum zice D. I. Tanoviceanu, ilustrul profesor de legislațiune penală de la Universitatea din Iași, în opera sa «Creșterea criminalității», recidiva este proba cea mai vădită a ineficienței pedepselor și a ajuns să inspire cele mai mari îngrijiri tututor Statelor civilizate. «Depuis le commencement du siècle, zice D. R. Garraud «(Traité du droit pénal français. Paris 1888, vol. II), «des statistiques criminelles constatent un double phénomène: le nombre des actes délictueux augmente et celui des délinquants diminue; la criminalité se concentre donc sur un certain nombre d'individus que nulle répression n'intimide et qui vivent en état de guerre déclarée avec la société».

În toate țările recidiva a ajuns la o cifră înspăimântătoare: în Belgia, Danemarca și Prusia, ea variază între 70 și 80 %; în alte țări este mai mică, însă prețutindenea numărul recidiviștilor crește cu mare rezeciciune*).

Pentru a combate recidiva, trebuie neapărat a ne îndrepta atențiunea asupra cauzelor cari o produc.

În primul rând, printre aceste cauze trebuie să punem defectuositatea sistemului nostru penitenciar.

În loc de a eși amendat din închisoare, delicuentul o părăsește adesea ori, dacă nu tot-da-una, mai corupt și mai pervers. Șederea în o casă de detențiune, ori cât de mică ar fi durată, nu exercită asupra celei mai mari părți din condamnați de cât o influență demoralizatoare. Lacassagne zicea, în congresul de antropologie criminală din Roma, că: mediul social este bulionul de cultură al criminalității: noi putem zice că, în sistemul nostru penitenciar, închisoarea este bulionul său mai bine pepiniera în care un mare număr de crime sunt pregătite d'înainte.

Cu aresturile noastre nu numai că nu putem ajunge la moralizarea celor imorali, dar, din potrivă, ajungem a propaga imoralitatea chiar și la acei cari, căzuți prin o cauză nenorocită și accidentală în arest, căci aci are toată posibilitatea și mijloacele de a-și cultiva simțul răului. În închisorii, după cum ne spune D. Ștefan Stătescu, distinsul procuror general de la Curtea de apel din București, în discursul său de deschiderea anului judecătoresc 1896—97, în închisorii minore sunt la o-laltă cu cei majori, recidiviști, profesori de rele, stau alături cu cei închiși pentru prima dată și se

preumblă printre ei întocmai ca niște șefi printre subalternii lor, având chiar asupra acestora o deosebită autoritate, o influență nefastă, un ascendent periculos.

Legea de față este menită tocmai de a feri de acest contact nenorocit pe delicuentul de ocaziune, care, din întâmplare, a comis o greșeală pentru prima dată, și pentru care judecătorul ar putea să fie desarmat pentru a-i acorda toată indulgența ce merită.

Și tocmai din această cauză instanțele noastre judecătorești sunt nevoite adese ori să fie mai indulgente de cât ar voi.

Am primit o scrisoare, în termeni atingători pentru ori-ce inimă bine pusă, din partea unui om care a fost pedepsit ca minor, și de atunci a rămas isbit în toată viața lui. El imploră dreptul de reabilitate. Câte asemenea nenorociri nu s'ar întâmpla cu sistemul ce am onoare a propune!...

Ideea unei pedepse morale nu este nouă; ea s'a manifestat în toate țările sub diferite forme: condamnățiune condițională sau liberare condițională.

Și acum, dupe ce v'am expus părerile criminaliștilor a oamenilor de știință care se ocupă neconținut cu aceste grave chestiuni, să examinez cum această chestiune este tratată în diferitele țări din Europa.

În Germania, codul penal din 1870, art. 59, poartă pedeapsa dojaniei contra tinerilor de la 12—18 ani, recunoscuiți culpabili cu discernământ de un delict sau contravențiune de minimă importanță. Mai multe proiecte în favoarea condamnățiunei condiționale, datorite inițiativei individuale, au fost în anii din urmă propuse și discutate prin presă și dupe catrelele universitare.

În Anglia, o lege din 7 August 1887 autorisă pe judecătorul, convins de culpabilitate, să suspende pronunțarea hotărârii ori cât ar găsi de cuviință, când autorul delictului, având un domiciliu și mijloace de existență asigurate, n'a suferit încă nici o condamnățiune, și pedeapsa n'ar trece peste două ani de închisoare. Dacă, dupe termenul de încercare, delicuentul n'a mai dat loc la nici o plângere în contra lui, el este definitiv apărât de urmărire; dacă, din potrivă, noui plângeri se ridică împotriva lui, din cauza relelor sale purtări, urmăririle încep și condamnățiunea este pronunțată și efectiv suferită.

Înainte de a fi pus în libertate, culpabilul trebuie să semneze singur, sau cu chezaș, o declarațiune prin care se obligă a nu mai turbura ordinea, a se prezenta la prima rechișițiune și a auzi pronunțându-se condamnățiunea sa dacă judecătorul va găsi de cuviință.

În Austria, un proiect de lege, depus în 1889 de ministrul justiției, contele Schönbörn, autorisă pe tribunal să suspende efectele condamnățiunei în favoarea celui care comite un delict pentru prima oară și are un domiciliu.

În Belgia, legea din 1888, Maiu 31, dispune că curțile și tribunalele pot, când pedeapsa închisorei nu trece de sease luni, și condamnatul n'a fost încă supus la nici o altă condamnățiune pentru crimă sau delict, ordona suspendarea execuțiunei pe timpul ce vor fixa, dar care nu poate trece peste cinci ani. Condamnățiunea va fi ca nulă și neavenită dacă, în acest interval, con-

* I. Tanoviceanu. «Un pericol național, creșterea criminalității în România» Iași, 1896.

demnatul nu va fi supus la o nouă condamnățiune pentru crimă sau delict; în cazul contrariu, pedeapsa suspendată și cea din nou pronunțată sunt cumulate.

În Italia, dojana (reprimanda) judiciară este admisă de noul cod penal din 1889 și se substituie pedepsei pronunțată de lege, când această pedeapsă nu trece peste o lună de închisoare sau trei luni de domiciliu silit, în favoarea culpabilului care n'a fost încă condamnat pentru ver-un delict.

Până și în Rusia dojana există ca pedeapsă distinctă și specială: 1) pentru delictelor comise de funcționari; 2) pentru unele delictelor de drept comun, în special determinate; 3) în fine, pentru contravențiunii cari nu presupun intențiunea de a vătămă, și comise prin imprudență.

La noi chiar, această idee, sub o altă formă, a fost introdusă și aplicată în noul codice de comerț. În adevăr, art. 852 din acest codice dispune: «când, dupe circumstanțele falimentului și dupe condițiunile concordatului, se vede că falitul ar merita un tratament special, hotărîrea de omologare poate ordona ca, dupe îndeplinirea obligațiunilor luate prin concordat, numele debitorului să fie sters din tabloul falitilor; se mai poate asemenea declara printr'însa că, prin efectul îndeplinirii acelorasi obligațiunilor, va rămâne revocată sentința declarativă de faliment, chiar în privința urmărilor penale».

Vedeți, prin urmare, că, propunând legea de față, nu solicit alt-ceva de la D-voastre, de cât complectarea sistemului admis în legislațiunea noastră deja: aplicarea la codul penal a ideii admise și aplicată încă de mult timp în codul comercial.

În elaborarea acestui proiect de lege am ținut seama de excelențele rezultate practice ce a produs în Franția legea Bérenger, precum și de criticile cari s'aun adus acestei legi; am ținut seamă și de legea belgiană, care diferă în multe privințe de legea francesă, și am căutat, pe cât a fost cu putință, să îndreptez câte-va dificultăți și controverse, la cari a dat loc aplicațiunea acestor legi, modificând, adăugând sau complectând pe ici pe colo unele din dispozițiunile lor.

Am căutat asemenea să le fac aplicabile și la noi punându-le de acord atât cu codul nostru penal, cât și cu întreg sistemul nostru de legislațiune.

Și acum nu mai am de cât un cuvânt de adăugat, cerusem d-lui Ministru de Justiție să îmi spună dacă bine-voeste a propune ca proiect de lege ideea ce vă propun; în lipsa răspunsului D-sale și cu toată puțină încurajare ce am obținut cu proiectele de lege din inițiativă parlamentară, urez acestei propunerii o soartă mai norocită.

Petru Grădișteanu.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

SUSPENDAREA ȘI AGRAVAREA PEDEPSELOR

Art. 1. În cas de condamnățiune la închisoare, amendă, sau amândouă de o dată, contradictoriu sau în lipsă, dacă condamnatul n'a suferit ver-o altă condamnățiune

anterioară, definitivă și neștearsă prin amnistie, pentru ver-o crimă sau delict, curțile sau tribunalele pot ordona, prin aceeași hotărîre motivată, suspendarea execuțiunei pedepsei.

Dacă, în timp de cinci ani liberi, de la data de când sentința sau decisiunea de condamnare a devenit definitivă, condamnatul n'a mai comis ver-o crimă, sau ver-un delict, pentru care și-ar atrage pedeapsa închisoarei sau o pedeapsă mai gravă, condamnățiunea va rămâne nulă și de nul efect.

În cazul contrariu, pedeapsa cea d'întîi va fi executată, fără a se putea confunda cu cea de a doua.

În cas de condamnățiune la amendă a mai multor indiviți, dacă numai la parte din ei s'ar aplica suspendarea pedepsei, atunci amenda întreagă se va plăti numai de acei în privința cărora nu s'a admis suspendarea și fără recurs în contra celor d'întîi.

Art. 2. Suspendarea pedepsei nu coprinde în sine și suspendarea daunelor interese datorite părții civile, nici penalitățile accesorii și incapacitățile rezultând din condamnățiune.

Totuși aceste penalități, accesorii și incapacități vor înceta de a avea efect din ziua în care, prin aplicațiunea dispozițiunilor articolului precedent, condamnățiunea va fi considerată ca nulă și neavenită.

Art. 3. Președintele curții sau al tribunalului va fi dator, dupe ce a pronunțat suspensiunea, să atragă luarea aminte a condamnatului că, în cas de va comite o nouă infracțiune în condițiunile art. 1, pedeapsa cea d'întîi va fi executată fără a se putea confunda cu cea de a doua, și că pedeapsa recidivei i se va aplica, conform art. 42 și 43 din codul penal.

Se vor considera însă ca recidiviști și acei cari vor fi fost osândiți pentru pricină corecțională la închisoare mai puțin de 6 luni și pedeapsa, în cas de recidivă, va fi maximul prevădut de lege și, când nu va fi loc la aplicațiunea art. 60 din codul penal, atunci se va putea sui până la dublul acestui maximum.

Mențiune despre aceste dispozițiuni se va face în hotărîre, sub pedeapsă de nulitate.

Art. 4. Dispozițiunile legii de față vor fi aplicate și de către înalta Curte de casațiune, când va fi chemată să judece ca înaltă Curte de justiție; de către curțile cu juri nu numai când va fi vorba de crime și delictelor de drept comun, ci și în cas de infracțiuni politice și de presă; de judecătorul de ocol în materie de delictelor precum și de către instanțele judecătorești militare, în cazul când militarul sau asimilatul va fi urmărit, pentru delictelor sau crime de drept comun.

Petru Grădișteanu, Gr. Cereșeanu, A. Vizanti, St. Perieșteanu-Buzău, N. Mănescu-Călărăși, Alex. Nicolaidi, Urseanu Valerian, G. Cavaloti.

Reforma codicelui de justiție militară

Armatele permanente sunt o necesitate socială. Ele sunt pentru State mijlocul indispensabil de apărare și siguranță. Cele mai adese-ori pasiunile și apetiturile ambițioșilor, alte-ori ideile exagerate sau fanatice a le unor grupuri politice, nasc resbelele. Aceste sunt pe de o parte un rău social, căci distrug operele păcii și a le civilizațiunii; iară pe de altă parte pot fi considerate ca un bine social, căci apropie și cimentează legăturile fraterne ale umanității, împingând spiritul popoarelor către descoperiri și progrese uriașe. Ele mai servesc câte-odată în stările interne turbulente ca o garanție a ordinii publice, și ca o protecțiune proprietății.

Baza și scopul acestei instituțiuni face, că soldatul pe lângă calitatea sa comună de cetățean să devină membrul unei familii a parte, având niște legături și datorii cu totul proprii și speciali. Aceste au fost și motivele care au îndrituit pe guvernele tuturilor Statelor moderne, având armata regulată, să stabilească pentru dânsese o justiție specială, numită *jurisdicțiune militară*. Diferite texte din Digeste ne arată, că resboitorilor Romanii nu le era necunoscută această instituțiune. În adevăr, se impune pentru armată o organizațiune proprie, cu o competență și procedură specială și cu penalități mai severe. Nimeni nu poate fi mai bun judecător, ca acel ce cunoaște pe militar în toate deprinderile și datorile sale, ca acel care fiind deprins cu comanda știe valoarea onoarei militare. Tribunalele militare sunt judecătorii legali ai militarilor pentru delictele militare, rezervându-le dreptul pentru delictele comune, ca cetățenii ce sunt în același timp, a fi justițiabili tribunalelor civile în timp de pace și când nu sunt mobilizați. De altă parte, modul și formele judecării militare vor trebui să aibă ca normă celeritatea și simplitatea, adică făcându-se oare-cari derogățiuni de la formele trăgănate și complicate a le procedurii comune. Eară penalitatea va trebui să conțină dispozițiuni mai severe, ceea ce se reclamă de disciplina și de datorile speciale ale militarilor. Pentru cazul de resbel, stare de lucruri excepțională, de sigur urmează o organizare și mai specială.

Codicele justiției noastre militare din 24 Maiu 1881, modelat după acel din 1857 al Franței, cuprinde patru părți principale: organizațiunea tribunalelor militare, competența, procedura și codicele penale. El s'a modificat la 27 Martie 1894 în privința a 34 articole de lege. De curând Ministerul de resbel întocmise o comisiune, care să revizuiască codul nostru de justiție militară; însă nu știu din ce cauză, această comisiune abia întocmită a și încetat cu lucrările sale.

Acest codice conține reguli de drept moderne și multe dispozițiuni basate pe principii sănătoase. Totuși lasă mult de dorit în privința diferitelor chestiuni relative la organizațiunea și competența tribunalelor militare,

cum în privința codicelui propriu zis penal și a procedurii sale penale. Ne lipsește spațiul trebuincios a trata în reviste de ziar materii atât de vaste și importante. Pentru acei cari doresc a se ocupa cu asemenea frumoase studii 'i trimitem și le recomandăm o broșură de multă valoare și de o competență necontestată a d-lui avocat și fost colonel în rezervă, *St. M. Șoimescu*. Această broșură apărută la 1893 conține foarte multe aprecieri judicioase, relative la toate cele patru părți a le codului de justiție militară. Studiul confratelui nostru va fi de un putinte ajutor și lumină pentru comisiunea întocmită, sau care s'ar întocmi de onor d-nu Ministru de resbel; ba chiar credem, că ar fi cel mai nemerit, în interesul unei bune lucrări, să vedem pe onor d-nu Șoimescu solicitat de a colabora la o operă de reformă atât de importantă. În această lucrare a d-lui Șoimescu orî-cine poate vedea necesitatea reformei Codului de justiție militară.

Petre Borș.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA III

Audiența de la 5 Noembrie 1896

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Președinte

Decisiunea comercială No. 59

Jaques Poumay cu George, Alexandrina și L-t. Constantin Răceanu.

Apel.— Apel în materie comercială.— Care este termenul de apel în asemenea materie.— Sentință dată în lipsă.— Sentință dată contradictoriu.— De când începe a curge termenul de apel în asemenea cazuri.— (Art. 904 din codul comercial și art. 74 și 137 din procedura civilă).

În materie comercială, termenul de apel în contra sentințelor pronunțate în prima instanță este de 30 de zile, termen ce începe a curge, pentru sentințele date în lipsă și anume pentru partea care a lipsit de la înfățișare, din ziua comunicării copieii, iar pentru cele date contradictoriu și anume pentru partea care s'a prezentat la judecată și a pus concluziuni chiar în lipsa adversarului din ziua pronunțării.

S'a ascultat d. avocat Gr. Vulturescu din partea apelantului Jaques Poumay asupra cestiunii pusă de Curte din oficiu dacă apelul este sau nu făcut în termen, în lipsa intimaților Constantin, George și Alexandrina Răceanu.

Curtea deliberând,

Asupra admisibilității apelului făcut de Jaques Poumay contra sentinței 867 din 1896 a tribunalului Ilfov, secția Comercială;

Având în vedere că din dispozițiunile art. 904 din c. com. rezultă că, în materie comercială, termenul de apel în contra sentințelor pronunțate în prima instanță este de 30 zile, care începe a curge pentru sentințele date în lipsă, din ziua primirii copieii, conform art. 74 și 137 pr. civ., iar pentru cele date contradictoriu, din ziua pronunțării;

Considerând că din spiritul acestui text de lege re-

sultă că cuvântul contradictoriu este întrebuințat pentru a desemna pe partea care s'a înfățișat la judecată și a pus concluziuni chiar în absența adversarului;

Că numai partea care a lipsit de la înfățișare are beneficiul comunicării copie, pentru a fi avertisată de ce a hotărît justiția și a usa, dacă voește, de instanța apelului;

Că criteriul ce trebuie să avem în interpretarea legii nu este semnificațiunea literală a cuvântului, în speță a cuvântului contradictoriu, ci înțelesul ce legiuitorul a atribuit acestui cuvânt, or, în redacțiunea art. 904, voiața legiuitorului comercial este manifestă, termenul de apel va fi de 30 de zile de la comunicare pentru cel ce a lipsit, și de la pronunțare pentru cel ce s'a înfățișat, pentru că cel ce a lipsit ia cunoștință de ceea ce s'a judecat din momentul comunicării, iar cel ce s'a înfățișat din momentul pronunțării sentinței.

Pentru aceste motive,

Declară neadmisibil apelul făcut de Jaques Poumăy contra sentinței No. 867 din 1896 a tribunalului Ilfov, secția comercială, fiind făcut peste termen.

(ss) G. N. Bagdat, M. Paleologu, G. Fleislen.

Grefier, (ss) Carabelea.

Opiniune

Având în vedere că criteriul ce a ales legea comercială pentru a face să curgă termenul de apel, e după felul sentințelor, dacă ele sunt date contradictoriu sau date în lipsă, făcând să curgă termenul pentru cele d'întîi de la data pronunțării lor, iar pentru cele date în lipsă de la data comunicării lor;

Văzând că sentința, e dată în lipsa defendorului, că prin urmare nu e contradictoriu;

Considerând că pentru a face pe cine-va să pearză un termen, în virtutea unei dispozițiuni de lege, interpretarea unui asemenea articol trebuie să fie făcută stricto jure și art. 904 din cod. com., nu face nici o altă distincțiune pentru curgerea timpului de apel;

Văzând data comunicării hotărîrii, pentru aceste motive, sub-semnații suntem de părere a se admite apelul ca făcut în termen.

(ss) A. Eustațiu, C. G. Dâmboviceanu.

Audiența de la 14 Decembrie 1896

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Președinte

Deciziunea comercială No. 70

Maria Rose cu M. Brand

Acțiune. — Acțiune personală și mobilă. — Unde trebuie adresată. — (Art. 58 pr. civilă).

In materie personală și mobilă, acțiunea trebuie adresată la tribunalul domiciliului pîrîtului, sau dacă n'are domiciliu cunoscut, la tribunalul reședinței sale.

S'au ascultat: d-nii avocați N. Basilescu, din partea doamnei Maria Rose, I. Rădoi și Sachelarie, din partea d-lui Brand.

Curtea deliberând,

Asupra apelurilor făcute de Maria Rose, personal și în calitate de tutoare legală a minorilor sîi fi, în contra sentinței civile cu No. 217 din 1893 a tribunalului Ilfov, secția I civilo-corecțională, și în contra sentinței cu No. 313 din 1895 a tribunalului Ilfov, secția comercială.

Ascultând pe părți, și

Având în vedere sentințele apelate;

Având în vedere că din acte și debateri rezultă următoarele fapte în acest proces:

I Charles Rose, soțul și tatăl apelanților, intentează acțiune în contra lui M. Brand, întreprinzător de lucrări publice, domiciliat în orașul Bacău, arătând că fiind angajat de numitul în calitate de mecanic, pentru așezarea unei mașini de bătut piloți la podul dupe râul Putna, din culpa, negligența și lăcomia sus-numitului antreprenor care i-a pus la dispozițiune spre a lucra oameni fără nici o experiență și mașini defectuoase, și-a pierdut un braț, și cere tribunalului Ilfov, secția I civilo-corecțională către care a adresat această acțiune, ca să condamne pe M. Brand să i plătească 50000 lei daune interese;

La 1892 Octombrie 21 tribunalul respinge această acțiune ca nesusținută, prin sentința cu No. 488. În contra acestei sentințe, Maria Rose, personal și ca tutoare legală, în urma morții soțului său Charles Rose, face opozițiune, asupra căreia tribunalul, prin sentința No. 217 din 1893, supusă apelului de față, admite excepțiunea de incompetență rationae personae ridicată de M. Brand, și și declină competența d'a judeca această acțiune;

II. La 10 Decembrie 1894, cu mult în urma încetării din viață a soțului său, Marie Rose, personal și ca tutoare legală, chiamă în judecată la tribunalul Comercial Ilfov pe M. Brand, arătând că pierderea brațului, în împrejurările descrise în acțiunea precedentă, i-a cauzat moartea soțului său Charles Rose, și cere tribunalului ca să condamne pe M. Brand să i plătească suma de lei 200000 daune interese. Tribunalul prin sentința No. 313 din 1895, adusă în apel, respinge ca nesusținută acțiunea aceasta;

Având în vedere că înaintea oricărei alte excepțiuni și apărări, intimatul a cerut Curței să se pronunțe asupra incompetenței rationae personae, ce a propus în cele două acțiuni, rămîind ca apelanta să și adreseze acțiunile la tribunalul Bacău, la domiciliul intimatului;

Având în vedere că în materii personale și mobiliare acțiunea trebuie adresată la tribunalul domiciliului pîrîtului, dacă n'are domiciliu cunoscut la tribunalul reședinței sale, (art. 58 procedura civilă);

Considerând că intimatul domiciliază în orașul Bacău, unde chiar i s'a adresat de intimată citațiunea, în jurisdicțiunea tribunalului Bacău, prin urmare nici secția I civilo-corecțională, nici secția Comercială a tribunalului Ilfov, nu erau competente să judece cele două acțiuni îndreptate în contra intimatului.

Pentru aceste motive, statuând asupra ambelor apeluri în virtutea legii, decide

Confirmă sentința cu No. 217 din 1893 a tribunalului Ilfov, secția I civilo-corecțională, anulează ca dată fără competență sentința cu No. 313 din 1895 a tribunalului Comercial Ilfov.

(ss) G. N. Bagdat, M. Paleologu, D. Giuvaru.

JUDECĂTORIA OCOLULUI GIURGIU

Audiența de la 29 Noembrie

Cartea de judecată No. 849

Buchiș D. Eschinasy cu Primăria orașului Giurgiu, contravenție

Prefect. — Director de prefecură. — Ordonanțe. — Dacă Ministrul poate delega directorului de prefecură, în tot sau în parte, atribuțiunile prefectului. — Când directorul delegat poate da ordonanțe.

Prefect. — Primar. — Spectacol. — Caffé-chantant. — Cine are poliția spectacolelor.

Contravențiune. — Caffé-chantant. — Ordonanță prefectorală. — Dacă art. 385 al. 9 și art. 393 al. 8, din codul penal, se pot aplica proprietarilor de caffé-chantant, cari ar contraveni la ordonanțele prefectilor, și cari ar ține stabilimentul deschis peste ora fixată prin acele ordonanțe.

1) După art. 28 din legea administrativă, Ministrul de interne poate da o delegațiune directorului de prefecură să îndeplinească atribuțiunile prefectului, și această delegațiune poate fi totală sau parțială, pentru toate atribuțiunile sau numai pentru parte din ele.

Ast-fel, un director de prefecură nu poate da ordonanțe în lipsa prefectului, dacă nu are o delegație totală.

2) După art. 23 din legea administrativă, prefectul de județ poate emite ordonanțe spre a lua toate măsurile necesare relative la prevenirea delictelor, la ordinea și siguranța publică, însă nu și în ceea ce privește poliția spectacolelor care este de atributul primarilor.

Ast-fel un caffé-chantant, care este un spectacol unde diferiți artiști dau serate musicale și alte distracțiuni variate, și care nu poate fi asemănat cu stabilimentele de băuturi spirtoase, nu poate fi atins prin ordonanțe prefectoriale, poliția unor asemenea stabilimente fiind sub supravegherea primarilor.

3) Nu comite contravențiunea prevăzută și pedepsită de art. 385 al. 9, din codul penal, cel ce contravine unei ordonanțe, întru cât acest articol nu pedepsește de cât pe cei ce cari contravin la regulamente, și nu vorbește nimic de ordonanțe, care sunt cu totul diferite; un regulament este o aplicațiune practică a dispozițiunilor unei legi, iar o ordonanță nu este de cât o măsură de supraveghere și de executare pur administrativă.

4) Art. 393, al. 8 din codul penal, nu se poate aplica proprietarului unui caffé-chantant care contravine unei ordonanțe, întru cât acest articol privește pe cei ce turbură liniștea publică pe strade și prin alte locuri, prin larmă și alte mijloace oprite de lege.

Buchiș D. Eschinasy, fiind dat judecăței pentru că a contravenit la ordonanța prefectului de Vlașca, cu No.

5688/96, prin faptul că a ținut deschis în noaptea de 6—7 Noembrie 1896, până la ora două și jumătate după miezul nopții, stabilimentul său de caffè-chantant din orașul Giurgiu, dânsul s'a prezentat în instanță, asistat de d. avocat G. Parisianu, precum și Primăria orașului Giurgiu, prin d. avocat Constant. Rădulescu.

După ce s'a ascultat ambiu avocați, s'a dat următoarea carte de judecată:

Judecata,

Asupra acțiunei de față, observând procesul-verbal, cele-lalte lucrări din dosar și desbateri;

Având în vedere ordonanța menționată în procesul-verbal dresat în cauză;

Având în vedere că acea ordonanță este emisă de d. Eustațiu Vișănescu, directorul prefecturei locale, în locul prefectului, pe baza decretului regal, sub No. 2626/96, prin care este delegat a gira afacerile prefecturei;

Având în vedere că cu nimic nu se probează de d. reprezentant al primăriei locale, dacă directorul prefecturei a avut o delegațiune totală sau parțială;

Având în vedere că nefăcându-se această probă nu se stabilește dacă directorul avea putere să emită această ordonanță, căci după art. 28 leg. administrativă, Ministrul poate da directorului de prefecură o delegațiune în total sau în parte și nesciindu-se în speță care a fost natura acestei delegațiuni, urmează a considera ordonanța ca fără nici un efect întru cât ea este făcută de un funcționar necompetente;

Dar punându-se în ipoteză că ordonanța este dată de director cu toată competența legală;

Considerând însă că după art. 23, leg. administrativă, prefectul de județ poate emite ordonanțe pentru a lua toate măsurile necesare, relativ la prevenirea delictelor, la ordinea și siguranța publică, ceea-ce este cu totul diferit de speța de astăzi, unde trebuie să se ordonanțeze prohibițiune în materie de poliția spectacolelor; căci un caffé-chantant, unde vin artiști și artiste care debitează prin serate muzicale și alt-fel de variațiuni, nu poate fi asimilat unor simple stabilimente de băuturi spirtoase;

Considerând, că ast-fel fiind înaintea stabilimentului, după art. 74, legea poliția spectacolelor nu are de cât primarii iar nici o dată prefectul de județ; căci ceea ce se atribue lor prin art. 23, leg. administ. este cu totul alt-ceva și anume relativ la fapte, care prin natura lor, au nevoie a fi supravegiate și puse în imposibilitate de a se săvârși pe cale pură administrativă, cum de exemplu, demonstrațiuni naționale și patriotice sau chiar anti-religione;

Considerând pe de altă parte că pentru a pronunța o pedeapsă în speță, ar fi să facem aplicațiunea art. 385, al. 9, cod. penal, ori prin acel articol nu se spune de cât cei cari au contravenit la regulamente, și nu se vorbește nimic de ordonanțe, care sunt cu totul diferite: un regulament este o aplicațiune practică a dis-

pozițiunei unei legi, iar o ordonanță nu e de cât o măsură de supraveghere și de executare pur administrativă. Credem dar că în speță ar fi avut mai bine loc un regulament votat de consiliul comunal, și nici odată ordonanță;

Considerând în fine și disp. art. 393, al. 8, cod. penal, invocat de primăria locală, iarăși nu poate avea aplicațiunea sa în speță, căci această dispozițiune privește pe cei ce turbură liniștea publică pe strade și prin alte locuri, prin larmă și alte mijloace oprite de lege. Văzând și art. 10, al. 3, cod. penal.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Absolvă pe Bucheș D. Eschinasy din Giurgiu, pentru faptul de contravenție la ordonanța prefecturei locale, sub No. 5688/96. Cu recurs.

(ss) judecător, C. Negrea.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

Responsabilitatea medicilor

Curtea de Casație din Roma, a pronunțat, în secțiuni unite, o decisiune din cele mai importante, în ceea ce privește responsabilitatea medicilor.

Decisiunea stabilește că, dacă într'un spital, se pune un aparat la piciorul unui bolnav de către un infirmier, în loc să fie pus de medicul chirurg, că dacă vizitele medicului nu se fac regulat și la ceasurile hotărâte, că dacă unui bolnav i se dă drumul din spital fără să fi fost complet vindecat, medicul curant devine responsabil penalicește, iar administrațiunea spitalului devine responsabilă, civilmente, pentru daune-interese.

CRONICA JUDECATOREASCA

Razele Roentgen în justiție.—Se pare că razele X, descoperite numai de câțva timp, sunt destinate a aduce servicii nu numai medicinei, dar și justiției. Cea d'intîi aplicațiune a razelor X în justiție s'a făcut înaintea tribunalului din Marsilia, cu ocaziunea unui proces pentru rănire, în următoarele împrejurări:

În luna Mai, d. Coussé fu grav lovit la coaste de un cal de la o căruță a serviciului de camionagiū; d. Coussé intentă acțiune și tribunalul condamnă pentru rănire prin imprudență pe vizitiū la 25 fr. amendă, iar pe stăpânul său îl declară responsabil de daune interese.

Rana d-lui Coussé, se vede că nu era așa de puțin gravă cum se părea; coasta fracturată mîtîndu-se din loc, luă direcțiunea autero-posterioară, în loc de a rămîne în direcțiunea verticală, lucru care putea să producă mai tîrziu o slăbire a coastelor d-lui Coussé. Advocatul său, d. Vallier, ca să dovedească acest lucru, produse înaintea tribunalului un certificat medical cu o fotografie a toracelui și coastei în litigiū a clien-

tului său, cerînd și 5000 lei despăgubiri. Cu ajutorul acestei fotografii obținute cu razele Roentgen, magistrații au putut vedea prin ei însăși consecințele lovirei și acordă d-lui Coussé daune interese.

Cînd va veni timpul să se poată vedea cu razele X și ceea ce este în capul martorilor falși?

Tribunalul Ilfov secția II, va avea să se pronunțe asupra unei frumoase și delicate cestiuni care s'a pledat înaintea sa, în ziua de 3 cor., și care pentru prima oară a venit în discuția tribunalelor noastre.

D-l Alex. Alexandrescu, ca avocat din partea rudelor de sînge a lui Iancu Păsculescu (Hingheru), a ridicat cestiunea că testamentul făcut de Păsculescu în favoarea unei concubine a sa, foastă servitoare, Iohana Maria Boltres, este nul pentru motivul principal că el conține o declarațiune falsă, aceia că testatorul declară că nu știe semna și de aceia semnează prin punere de sigiliū, pe cînd prin diferite piese prezentate, și recunoscute de d-l V. Athanasovici, avocatul care a pledat pentru legatara universală, a fi ale testatorului, s'a dovedit că Păsculescu a știut să iscălească și că atât înainte cât și după testament a iscălit.

D-l Athanasovici însă a susținut că iscăliturile pe cari le pune Păsculescu era înlisibile și heroglifice fiind compuse din 3—4 litere, de aceia a semnat prin pecetie pentru că semnăturile cari le făcea nu putea fi declarate de valide.

Tribunalul va avea deci să se pronunțe mai întîi: *dacă poate fi valabilă o iscălitură compusă din 3—4 litere și al doilea: dacă testamentul semnat prin sigiliū de o persoană, care știe semna, și declară că nu știe semna, este valabil sau este nul cu desăvîrșire, considerându-se ca neiscălit.*

INFORMAȚIUNI

Amicul nostru d-l Ioan An. Ciuley, grefierul Trib. Comercial Ilfov a trecut cu'n strălucit succes teza sa de licență în drept, tratînd despre: *Legatele în dreptul Roman și Român. Felicitările noastre.*

BIBLIOGRAFIE

A apărut 2 volume:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: *Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.*

Volumul al II-lea conține:

ESECUȚIUNEA SILITA

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vînzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintărei costului prin mandat postal.

Fie-care volum costă lei 12; ambele vol. 24 lei